

Τίτλος Μαθήματος	Συνταγματικό Δίκαιο (Σύνταγμα Κυπριακής Δημοκρατίας)				
Κωδικός Μαθήματος	LAW 102				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Προπτυχιακό				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο / 1 ^ο (Χειμερινό)				
ECTS	6	Διαλέξεις εβδομάδα	/	1	Εργαστήρια εβδομάδα
Στόχος Μαθήματος	<p>Η ιδιαιτερότητα του Κυπριακού Συντάγματος σαν ένα από τα πλέον άκαμπτα και περίπλοκα και λεπτομερή συντάγματα στον κόσμο θα πρέπει να γίνουν αντιληπτά από τους φοιτητές. Τούτο προϋποθέτει μια στέρεα γνώση της συνταγματικής ιστορίας της Κυπριακής Δημοκρατίας και τους λόγους τους οποίους οδήγησαν στις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου και την ενσωμάτωση των θεμελιωδών άρθρων μη δυναμένη να τροποποιηθούν από τον κυρίαρχο λαό. Η κατάρρευση της Συνταγματικής έννομης τάξης λόγω της αποχώρησης των Τουρκοκυπρίων από τα συνταγματικά όργανα μετά τις δικοινοτικές ταραχές τον Δεκέμβριο του 1963 και η διατήρηση εν ζωή της συνταγματικής τάξης με την επίκληση του δικαίου της ανάγκης θα αποτελέσουν αντικείμενο της σειράς διαλέξεων για να γίνει κατανοητή και η μετέπειτα εξέλιξη του Συνταγματικού Δικαίου στην Κύπρο. Ο δικοινοτικός χαρακτήρας του Συντάγματος ενιαίου αλλά με στοιχεία διασποράς των εξουσιών στις δύο κοινότητες στο επίπεδο των Δήμων και τις Κοινοτικές Συνελεύσεις όπως και οι διαχωριστικές πτυχές του Συντάγματος που αντί να οδηγούν στην όσμωση οδηγούν στην κατάρρευση του θα εξεταστούν σε λεπτομέρεια και κάτω από τις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την αναγκαιότητα διατήρησης τους όπως εξάλλου τούτο καθιερώθηκε στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Ασιζ ν. Κύπρου. Οι βασικές πρόνοιες του Συντάγματος και η αρχή της διάκρισης των εξουσιών επί του οποίου εδράζεται με πλήρη</p>				

	<p>περιγραφή της δομής της Εκτελεστικής Εξουσίας περιορισμένων εξουσιών του Προέδρου και εναπόθεσης της Εκτελεστικής Εξουσίας στο Υπουργικό Συμβούλιο, η δυνατότητα της Νομοθετικής Εξουσίας να νομοθετεί εν παντει θέματι και οι προεκτάσεις της αρχής αυτής, η ανεξαρτησία και ακεραιότητα της Δικαστικής Εξουσίας και των ανεξάρτητων αξιωματούχων θα τύχουν λεπτομερούς εξέτασης μέσα και από την Νομολογία και του Ανωτάτου Δικαστηρίου διαδόχου του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου.</p> <p>Αναφορά θα γίνει και στην ενοποίηση του Ανώτατου Συνταγματικού Δικαστηρίου με το Ανώτατο δυνάμει προνοιών του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (ποικίλες διατάξεις) Νόμου 1964 και η σημερινή δομή του Ανωτάτου Δικαστηρίου και η πολλαπλότητα των δικαιοδοσιών του θα εξεταστούν σε βάθος έτσι που οι φοιτητές να αποκτήσουν πλήρη γνώση των βασικών λειτουργιών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ο προληπτικός έλεγχος ως και ο ανασταλτικός της Συνταγματικότητας των Νόμων θα εξεταστούν όπως και οι θεμελιώδεις αρχές του Κυπριακού Συντάγματος, δυνατότητα κήρυξης νόμων και ή πράξεων της Εκτελεστικής Εξουσίας σαν αντισυνταγματικών και κατά συνέπεια σαν άκυρων. Στο πλαίσιο εξέτασης του Συντάγματος θα εξεταστούν και τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και η αρχή της τριτενέργειας αλλά και οι πρόσφατες εξελίξεις τροποποίησης του Συντάγματος και η απόδοση αυξημένης ισχύς δικαίου στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο.</p>
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p>	<p>Μετά το πέρας των διαλέξεων οι φοιτητές:</p> <p>Θα γνωρίζουν την Συνταγματική Ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας, τους λόγους που οδήγησαν στην κατάρρευση τους Συντάγματος το 1963, και την υιοθέτηση και εφαρμογή του δικαίου της ανάγκης αποτυπωμένου στον Περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλες Διατάξεις) Νόμο ως και άλλες νομοθετικές ρυθμίσεις.</p> <p>Θα κατανοήσουν τις βασικές αρχές του Συνταγματικού Δικαίου και την εφαρμογή τους στην Κυπριακή Συνταγματική Έννομη Τάξη αλλά και τον συσχετισμό της με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, την Νομολογία του ΔΕΚ και την Νομολογία του Ευρωπαϊκού</p>

	<p>Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.</p> <p>Θα αποκτήσουν επαρκή γνώση των βασικών δομών της Εκτελεστικής Νομοθετικής και Δικαστικής εξουσίας όπως αυτές ερμηνεύτηκαν.</p> <p>Θα αναπτύξουν κριτική διάθεση σε σχέση με την αναγκαιότητα τροποποίησης του Συντάγματος και τις δυσκολίες επίτευξης τούτου ενόψει πολιτικών επιπλοκών αλλά και την προοπτική προσαρμογής της Κυπριακής Συνταγματικής Τάξης με το ενδεχόμενο λύσης του Κυπριακού Προβλήματος.</p> <p>Θα κατανοήσουν τον καθοριστικό ρόλο του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην εξέταση της Συνταγματικότητας Νόμων αλλά και σαν τον ακρογωνιαίο λίθο προστασίας του Κράτους Δικαίου και των ατομικών δικαιωμάτων, μέσα στο πνεύμα συγκριτικής διάθεσης με άλλα Συντάγματα Προεδρικού Συστήματος όπως των ΗΠΑ αλλά και της Ελλάδος σαν μικτού αλλά κατ'εξοχήν Κοινοβουλευτικού Συστήματος.</p>		
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Αντικείμενα των διαλέξεων θα αποτελέσουν οι συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου, η διαδικασία θέσπισης του Κυπριακού Συντάγματος, η γένεση τη Κυπριακής Δημοκρατίας, οι συνθήκες εγκαθίδρυσης, εγγύησης και συμμαχίας και οι βασικές πρόνοιες του Συντάγματος. Θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά και στην Νομολογία του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου ιδιαίτερα τα 4 πρώτα χρόνια λειτουργίας του μέχρι και αποχώρησης των Τουρκοκυπρίων και κατάρρευσης της συνταγματικής έννομης τάξης αλλά και διάσωσης της μέσα από την υπόθεση Ibrahim v. Γενικού Εισαγγελέα και την υιοθέτηση του δικαίου της ανάγκης στην βάση του οποίου θεσπίστηκε και ο Περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλες Διατάξεις) Νόμος 1964 και μετέπειτα νομοθετήματα. Έμφαση και ιδιαίτερη αναφορά θα γίνει στις τροποποιήσεις που έγιναν μέχρι σήμερα προνοιών του Συντάγματος, την δυνατότητα περαιτέρω τροποποίησης του και την αναγκαιότητα προσαρμογής τους Συντάγματος στις σύγχρονες</p>		

αντιλήψεις αλλά και δυσκαμψίες του συστήματος όπως προέκυψαν μέσα από την πρακτική της ζωής. Ο ρόλος του Υπουργικού Συμβουλίου στην θεωρία και ο ρόλος του Προέδρου στην πράξη εν όψει της κατοχής και εισβολής και της κατάστασης εκτάκτου ανάγκης θα επεξηγηθούν ως και η διάκριση των λειτουργιών, ιδιαίτερα μεταξύ της Νομοθετικής και Εκτελεστικής Εξουσίας αλλά και της Δικαστικής. Θα γίνει σύγκριση με την Αγγλική Συνταγματική θεωρία, την ανυπαρξία γραπτού Συντάγματος στην Αγγλία αλλά παράλληλα στην υιοθέτηση του κράτους δικαίου αρχή όλων των δημοκρατικών κοινωνιών αλλά και την ιστορική ανέλιξη της από τον μεσαίωνα μέχρι σήμερα. Η Νομοθετική Εξουσία, ο τρόπος εκλογής μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων, οι εκλογικοί νόμοι, η λειτουργία του Ανωτάτου Δικαστηρίου σαν Εκλογοδικείου, η διαδικασία κατάθεσης νομοσχεδίων, προτάσεων νόμων και η θέσπιση τους σε νομοθετήματα, ο δικονομικός χαρακτήρας του Συντάγματος, οι βασικές ατομικές ελευθερίες σε συσχέτισμό με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θα αναλυθούν και επεξηγηθούν πλήρως. Παράλληλα η καθοριστική παρουσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου σαν αναπόσπαστου μέρους της συνταγματικής έννομης τάξης και ο προληπτικός, ανασταλτικός έλεγχος συνταγματικότητας που ασκεί το Ανώτατο Δικαστήριο θα εξεταστούν μέσα από συγκεκριμένες αποφάσεις του ιδίου του Δικαστηρίου. Ο ρόλος των ανεξάρτητων αξιωματούχων, του Γενικού Εισαγγελέα, του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, επίσης θα αποτελέσουν μελέτη ως επίσης και οι εξουσίες τους. Ο έλεγχος της νομιμότητας από το Ανώτατο Δικαστήριο τόσο στο πλαίσιο του Διοικητικού Δικαίου αλλά και Αστικού Δικαίου και η θεωρία σε σύγκριση με πρακτική θα εξεταστούν επίσης με κριτική διάθεση ιδιαίτερα όσον αφορά τον ρόλο του Προέδρου στην συνταγματική έννομη τάξη, την υποβάθμιση του Υπουργικού Συμβουλίου, το ρόλο της Βουλής όχι μόνο σαν νομοθετικού σώματος αλλά και σαν σώματος ελέγχου της Διοίκησης και το ανεξέλεγκτο της δευτεροβάθμιας απονομής της δικαιοσύνης με την προοπτική δια

	την καλύτερη λειτουργία του Συντάγματος, δημιουργίας διοικητικών Δικαστηρίων αλλά και Τριτοβάθμιων Δικαστηρίων.
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	Παράδοση: 20 ώρες Συζήτηση: 12 ώρες
Βιβλιογραφία	<ol style="list-style-type: none"> 1. Α. Λοίζου, Σύνταγμα Κυπριακής Δημοκρατίας 2. Kareklas, International Law and Politics on Salamis 3. SA De Smith, Constitutional and Administrative Law 4. Cr. Tornaritis, Cyprus and its Constitutional and other Legal Problems 5. Κρ. Τορναρίτης, Το Πολιτειακόν Δίκαιον της Κυπριακής Δημοκρατίας 6. Constitutional Law, Administrative Law and Human Rights. A Critical Introduction I. Loveland 2012 7. Constitutional and Administrative Law, Bradley and Ewing
Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> • Παρακολούθηση και συμμετοχή (10%) • Ενδιάμεση Εξέταση και Εργασία (-ες) (30%) • Τελική Εξέταση (60%)
Γλώσσα	Ελληνικά